

**ALLERGIA
IHO & ASTMA**
Parempaan elämänlaadun puolesta.

Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry

Toimintakertomus 2020

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Järjestötoiminta	5
3. Edunvalvonta ja vaikuttaminen.....	9
4. Viestintä.....	11
5. Neuvonta ja koulutus.....	13
6. Kurssit	14
7. Tutkimus	16
8. Kehittäminen ja hankkeet.....	17
Liittohallitus 2020.....	21
Henkilökunta.....	21

1. Johdanto

Allergia-, iho- ja astmaliitto on valtakunnallinen terveys- ja potilasjärjestö, jonka tehtävänä on edistää allergisten, ihotautia sairastavien, astmaatikkojen, palovamman kokeneiden sekä heidän läheistensä elämänlaatua ja hyvinvointia sekä valvoa heidän yhteiskunnallisia oikeuksiaan.

Liitossa oli vuoden 2020 lopussa jäsenyhdistyksiä 49, joista 33 allergia- ja astmayhdistystä, 8 atopiayhdistystä ja kahdeksan harvinaisia ihosairauksia ja vaikeita palovammoja edustavia yhdistyksiä. Jäseniä oli yhteensä 15 233.

Liitto tukee jäsenyhdistystensä toimijoita ja yhdistysten jäseniä antamalla ohjausta ja neuvontaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, suuri väestö, toimittajat ja tiedottajat sekä päättäjät ovat liiton eri toimintojen kohderyhmiä.

Liitto järjestää koulutusta, tarjoaa neuvontaa ja sopeutumisvalmennuskursseja sekä tekee monimuotoista edunvalvontatyötä. Viestintää toteutetaan monikanavaisesti. Liitto on mukana useissa verkostoissa ja toimii myös Euroopan tasolla.

Allergia-, iho- ja astmaliittoon liittyvät läheisesti kaksi yhtiötä ja säätiö: Suomen Allergiaterveys Oy, Allergiasäätiö ja Kiinteistö Oy Paciuksenkatu 19. Suomen Allergiaterveys vastaa Allergia, Iho & Astma -lehden kustantamisesta, kongressitoiminnasta Allergiatalolla sekä terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksista. Lisäksi sen vastuulla oli hoitopalveluita tarjoava Ihopiste Allergiatalolla. Sen toiminta päätettiin kesällä 2020.

Muutosten vuosi

Toimintavuosi lähti liikkeelle muutoksella. Liitto päätti vuoden 2019 lopussa keventää organisaatiota ja luopua liiketoiminnallisista toiminnoista sekä toimitusjohtajan tittelistä. Suuntana oli osallistavampi toiminta, jossa asiantuntemus ja kokemustieto kohtaavat ja täydentävät toisiaan. Maaliskuussa koronapandemia sotki suunnitelmat. Liiton arki muuttui kerralla. Kasvokkain kohtaamiset jäivät pääosin liiton ja jäsenyhdistysten toiminnasta pois. Nopeasti toiminta saatiin kuitenkin siirrettyä verkkoon ja uusia toimintamuotoja käyntiin: vertaistreffit, koulutukset, luennot ja kurssit siirrettiin verkkoon.

Neuvontapuhelin ja keskustelupalstat täyttyivät kysymyksistä ja Facebook-ryhmien aktiivisuus pongahti hurjaan kasvuun. Kaikesta huolimatta myös jäsenmäärä saatiin pidettyä lähes edellisen vuoden tasolla. Aurinkopainotteinen sopeutumisvalmennustoiminta jouduttiin keskeyttämään pandemiarajoitteiden vuoksi. Rajoitteiden vuoksi henkilöstö siirtyi pääosin etätöihin, mikä toi mukanaan uusia työtapoja pysyvästi. Pandemialla oli merkittäviä vaikutuksia myös liiton tytäryhtiö Suomen Allergiaterveys Oy:n toimintaan.

Syksyn liittokokouksessa hyväksyttiin liiton uusi strategia 2021-2025.

Liiton uusi strategia tiivistyy näkemykseen, että liiton tehtävä on edistää ja tukea ihmisten arjen sujuvuutta sekä toimia aktiivisena ja näkyvänä yhteiskunnallisena vaikuttajana. Sen neljä painopistettä ovat:

1. Tiedon ja tietoisuuden lisääminen pitkäaikaissairauksien vaikutuksista elämänlaatuun
2. Allergiaa, ihotautia ja astmaa sairastavien aseman vahvistaminen terveydenhuollossa
3. Pitkäaikaissairauksien aiheuttaman taloudellisen taakan keventäminen
4. Vapaaehtois- ja vertaistoiminnan edellytysten turvaaminen

STEA (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus) teki toimintavuonna tarkastuksen koskien vuoden 2018 avustuksen käyttöä. Tarkastuksessa havaittiin puutteita liiton talouden ja hallinnon järjestämisessä sekä raportoinnissa, ja se johti vuoden 2018 avustuksen huomattavaan takaisinperintään. Tarkastuksen alla ovat myös vuodet 2017 ja 2019, joista raportti valmistunee keväällä 2021.

Liittohallitus jätti STEAn alustavaan tarkastuskertomukseen oikaisuvaatimuksen sosiaali- ja terveysministeriöön takaisinperintää sekä keväällä 2021 valituksen hallinto-oikeuteen oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä.

Toimintavuoden päätteeksi STEAn liiton avustusesitys aleni huomattavasti. Muutos johtui STEAn yleisen avustustason laskusta ja tehdystä tarkastuksesta. Liitto käynnisti yhteistoimintamenettelyt toiminnan sopeuttamiseksi, eikä henkilöstön irtisanomisilta vältytty. Vuosi 2021 käynnistyykin ”prosessit kuntoon ja kulut kuriin”-toimintavuotena. Taloushallinto organisoidaan uudestaan, toiminnassa keskitytään ydintoimintaan, kuluja karsitaan ja tytäryhtiö Suomen Allergiaterveys Oy lakkautetaan kevään 2021 aikana. Liiton hallitus päätti myös laittaa myynnin vireille liiton omistamien Allergiatalon osakkeiden Kiinteistö Oy Paciuksenkatu 19 hallinnoimasta kiinteistöstä loppuvuodesta 2020. Kiinteistön myynnillä varmistetaan liiton toiminnan jatkuvuus niin takaisinperinnän osalta kuin toimintaympäristön muutosten vuoksi. Keskitytään ensisijaisesti järjestölähtöiseen auttamistehtävään kiinteistön hallinnoinnin sijaan.

Liiton tulevaisuuden näkymät ovat aiempien vuosien painolastista ja avustusjärjestelmän epävarmuudesta huolimatta hyvät. Hyvää näkyä puoltaa se, että liiton toiminta on kohderyhmälleen tärkeää ja tarpeellista. Kohderyhmä ei tule pienenemään, liiton jäsenyhdistykset ovat merkittävästi aktivoituneet vaikuttamaan liiton toimintaan ja toimivat laajasti ympäri maata, yhteistyökumppanit ovat valmiina uudenlaisiin kumppanuuksiin ja kohdatut vaikeudet ovat kirkastaneet tehtäväämme. Lisäksi liitolla on osaava, sitoutunut ja innovatiivinen henkilökunta. Muutostyö on alkanut ja etenee suunnitellusti yhteistyössä rahoittajan ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Paula Hellemaa
toiminnanjohtaja

2. Järjestötoiminta

Liiton perustehtävä on tukea jäsenyhdistyksiä, yhdistystoimijoita ja vapaaehtoisia. Yhdistyksiä tavataan säännönmukaisesti, ja yhdistystoimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa tehdään yhteistyötä ja toimitaan monimuotoisesti. Järjestötoiminnan keskeiset osa-alueet ovat yhdistysten toiminnan tukeminen, vertaistuen mahdollistaminen sekä vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen.

Koronapandemia siirsi lähes koko järjestötoiminnan verkkoon. Liitossa oli monipuolista kokemusta jo muutaman vuoden ajalta sosiaalisessa mediassa ja verkossa tapahtuvasta toiminnasta, mikä helpotti muutosta. Korona-ajasta huolimatta kaikki toiminnalle asetetut tavoitteet pystyttiin pääosin saavuttamaan. Lisäksi verkkotoiminnan ansiosta esimerkiksi koulutuksia järjestettiin enemmän kuin koskaan aiemmin.

Panostaminen yhdistysten digiloikkaan on ollut suurta. Toiminnan siirtäminen verkkoon on onnistunut niin järjestökoulutusten kuin vertaistoiminnankin kannalta. Yhdistystoimijoille tarjottua tukea on pystytty tarjoamaan enemmän kuin ennen: verkossa pidetyt koulutukset ovat olleen suosittuja ja saaneet hyvää palautetta.

Yhdistystoimijoiden tukeminen

Yhdistystoimijoille tarjotaan tukea, ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi seuraavissa asioissa:

- toiminnan suunnittelu
- talousasiat
- yhdistyksen hallinnointi
- vapaaehtoistoiminnanylläpitäminen
- tapahtumien ideointi ja suunnittelu
- paikallinen yhteistyö ja verkostoituminen

Yhdistyksiä tavattiin kasvokkain ja verkossa 79 kertaa. Tapaamisissa oli mukana 426 yhdistystoimijaa. Tapaamisista 19 oli yhdistysten kehittämispäiviä (YKE), joihin osallistui yhteensä 90 henkilöä. Kaikkien yhdistysten kanssa ei onnistuttu pitää kehittämispäivää: osalla yhdistyksistä sopeutuminen poikkeustilaan on ollut hidasta ja kaikilla yhdistyksillä ei ollut valmiuksia verkkotoimintaan.

Tapaamisten lisäksi yhdistystoimijat ottivat yhteyttä järjestö- ja verkkoasiantuntijoihin yhteensä keskimäärin 150-200 kertaa kuukaudessa.

Koulutukset

Vuoden aikana järjestettiin 19 yhdistystoimijoiden koulutusta. Niissä oli yhteensä 261 osallistujaa. Valtaosa koulutuksista pidettiin verkossa.

Perinteisten järjestö- ja aluepäivien sekä yhdistystoiminnan perusteita käsittelevien koulutusten lisäksi pidettiin koulutuksellisia Teams-iltoja eri teemoista, muun muassa jäsenrekisterin hyödyntämisestä yhdistyksen toiminnassa.

Vapaaehtoisille järjestettiin 15 koulutusta, joissa oli yhteensä 96 osallistujaa. Koulutukset oli suunnattu Facebook-ryhmien ylläpitäjille, somelähettiläille, vertaistreffien vetäjille ja kokemustoimijoille.

Sekä koulutusten järjestäjät että osallistajat ovat kokeneet verkkokoulutukset hyvänä uutuuksena. Koulutukset ovat keskimäärin lyhyempiä, joten niihin oli helpompi löytää aikaa. Verkko myös mahdollisti koulutusten saavuttamisen paikkakunnasta riippumatta. Palautteen mukaan verkkotoiminnassa myös onnistuttiin luomaan toimivat puitteet yhteiselle keskustelulle ja vertaistuelle.

Vertais- ja kokemustoiminta

Liitto ylläpitää 22 Facebook-vertaisryhmää eri sairaus-, diagnoosi- ja teemallisille ryhmille. Vuoden aikana perustettiin kolme uutta ryhmää: Alopecia- ja vitiligoryhmä, Luontoliikuntabingoilijat ja Liikunnalliset astmaatitot. Ryhmissä oli vuoden lopussa yhteensä 12 788 osallistujaa. Vuoden alusta kasvua oli runsas 40 prosenttia.

Liitto on lisäksi mukana 15 vapaaehtoisten ylläpitämässä, liiton kohderyhmille suunnatussa Facebook-vertaisryhmässä välittämässä tietoa liitosta ja tuomassa keskusteluihin liiton näkökulmaa. Uusia ryhmiä perustettiin kaksi: Urtikariaa sairastavien ja Kosmetiikka-allergisten ryhmät. Näissä ryhmissä oli vuoden lopussa 37 671.

Facebook-ryhmien kautta tavoitetaan noin 50 500 henkilöä.

Facebook-ryhmissä oli kuukausittain keskimäärin yhteensä 17 700 julkaisua, kommenttia ja reaktiota. Maaliskuussa, korona-ajan alussa, aktiivisuus lisääntyi useimmissa ryhmissä. Astmaa sairastavien ryhmässä aktiivisuus lähes kolminkertaistui helmikuun 8 800:sta maaliskuun 23 227:än.

Lisäksi liitto ylläpitää omien, eri rooleissa toimivien vapaaehtoisten toimintaa tukevia ja koordinoivia Facebook-ryhmiä. Niiden määrä oli vuoden lopussa 10.

Liitolla on 100 koulutettua vertaistoimijaa, joilla on kuitenkin suhteellisen vähän toimeksiantoja. Todennäköisesti sosiaalisen median eri kanavissa tarjolla oleva vertaistuki on osaltaan vähentänyt koulutettujen vertaistoimijoiden kysyntää.

Uusien kokemustoimijoiden koulutus siirtyi koronan vuoksi syksylle 2021, koska koulutuksen luonteen vuoksi sitä ei voi järjestää kokonaan verkossa. Kokemustoimijoille järjestettiin verkkotapaamisia ja markkinoinnin tueksi aloitettiin videokäyntikorttien suunnittelu.

Liiton kautta on välitetty 40 kokemusasiantuntijaa medialle ja lääkeyhtiöille sekä sairaanhoitopiirien asiakasraateihin.

Vertaistreffit

Vertaistukitoiminnan vahvistamiseksi luotiin vertaistreffit - uudenlainen matalan kynnyksen tapa järjestää vertaistapaamisia. Vertaistreffit mallinnettiin, ja niiden vetäjille luotiin ohjeet. Lisäksi tuotettiin muuta tulostettavaa materiaalia, muun muassa keskustelua helpottamaan tarkoitettua korttia. Kaikki materiaali löytyy verkkosivuilta ja on sieltä kenen tahansa hyödynnettävissä.

Vapaaehtoisille järjestettiin 2 koulutusta vertaistreffien vetämisestä. Osallistujia oli yhteensä 41. Heistä 33 järjesti itse tai oli mukana järjestämässä vertaistreffejä. Vertaistreffien vetäminen koettiin helpoksi ja antoisaksi vapaaehtoistehtäväksi. Vapaaehtoiset vetäjät kokoontuivat kahdesti verkossa keskustelemaan kokemuksistaan. Toiveena on tavata säännöllisesti myös tulevaisuudessa.

Verkkovertaistreffien kautta on pystytty tarjoamaan monipuolisesti vertaistukea. Esimerkiksi harvinaisryhmille on ollut paremmin tarjolla vertaistukea.

Tapaamisia järjestettiin yhteensä 104, pääosin verkossa, osallistujia oli yhteensä noin 600.

Asiakasraadit

Liitolla on viisi asiakasraadia: Jäsenyhdistystyöryhmä, Harvinaistyöryhmä, ruoka-allergiaperheiden Alpertti-ryhmä, Astma-työryhmä ja Atopia-työryhmä. Ryhmissä on yhteensä 58 jäsentä. Ryhmille järjestettiin yksi yhteinen tapaaminen. Lisäksi kolmella ryhmällä oli omat tapaamisensa. Tapaamisissa oli osallistujia yhteensä 86. Tapaamisissa käsiteltiin muun muassa liiton toimintaan liittyviä asioita (esim. kampanjat, viestintä), liiton strategiaa sekä muita kyseiselle ryhmälle merkityksellisiä asioita.

Livelähetykset verkossa ja muu videotuotanto

Vuoden aikana tuotettiin yhteensä 11 livelähetystä sosiaaliseen mediaan. Niissä valotettiin sairastavien arkea haastattelujen avulla. Lähetysten katsojia oli keskimäärin 2 027, 25 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tallennettuja videoita katsottiin yhteensä 19 000 kertaa.

Livelähetysten aiheet:

- Arkea HAE-taudin kanssa
- Arkea atooppisen ihottuman kanssa
- Ruoka-allergisen arkea
- Arkea lapsen astman kanssa
- Arkea alopecian kanssa
- Allergiaperheen keittiössä
- Atopia ja ulkonäköpaineet
- Urtikariapäivän spesiaali
- Tuoksuttoman päivän spesiaali
- Astma ei ollutkaan maailmanloppu
- Elämää valkojäkelän kanssa

Lisäksi järjestettiin 3 ylimääräistä verkkoluentoiltaa: ruoka-allergiat, iho ja sosiaaliturva. Niissä oli osallistujia yhteensä 735.

Verkkoluennot olivat hyvin kustannustehokkaita ja onnistuneita tilaisuuksia, joita tullaan jatkossakin järjestämään, myös koronapandemian jälkeen.

”Tapahtuman ilmapiiri oli todella hyväksyvä ja kannustava, mikä ilahdutti erityisesti. Tapahtuman keskustelumahdollisuus oli kiva, pääsi kysymään omaa mieltä askarruttavia asioita.”

Somelähettiläät

Somelähettiläiden tehtävä on muun muassa välittää itselle tärkeitä asioita omissa sosiaalisen median kanavissaan allergiaan, astmaan, atooppiseen ihottumaan tai harvinaiseen ihosairauteen liittyen. Somelähettiläät muun muassa kaappasivat liiton Instagram-tilin eli tuottivat sille sisältöä 18 viikon ajan. Vuoden 2020 lopussa liitolla oli 35 somelähettilästä eri puolilla Suomea. Heille järjestettiin 9 tapaamista ja koulutusta.

Somelähettiläät pitävät vapaaehtoistehtävästään ja ovat sitoutuneet toimintaan pitkäaikaisesti. Muiden somelähettiläiden tarjoama tuki ja toimintaa tukeva koordinointi on koettu merkityksellisenä.

”Luon sisältöä astmastani sekä liiton toiminnasta someeni, instaa käytän eniten. Kirjoitan myös ensimmäisen blogitekstini ja pidän ensimmäisen somekaappaus viikkoni nyt marraskuussa.”

Tuetut lomat

Maaseudun terveys- ja lomahuolto perui tuetut lomat koronapandemian vuoksi.

Jäsenrekisterin ylläpito

Liitto ylläpitää jäsenyhdistysten puolesta henkilöjäsenrekisteriä. Lisäksi ylläpidetään muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten rekisteriä. Rekisteritietoja toimitetaan jäsenyhdistyksille ja niitä tarvitseville liiton työntekijöille. Uudet jäsenet saavat Tervetuloa-infopakettin, johon on koottu kaikki liittyvän jäsenen kannalta keskeinen materiaali.

3. Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Liitto tekee edunvalvontaa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Keskeisiä edunvalvonnan muotoja ovat vaikuttaminen säädösvalmisteluun, aloitteiden, kyselyiden ja selvitysten tekeminen sekä osallistuminen julkiseen keskusteluun. Käytännön edunvalvonnassa on mukana koko henkilökunta.

Vaikuttamistoiminnan tavoitteena on varmistaa yhdenvertainen asema yhteiskunnassa kaikille allergiaa, astmaa ja ihotautia sairastaville sekä palovamman kokeneille

Yhteiskunnallinen näkyvyys

Monikanavaisessa viestinnässä tuotiin esiin liitolle keskeisiä edunvalvonnallisia teemoja. Laajalevikkisillä mediatiedotteilla sekä säännöllisillä teemapäivillä ja kampanjoilla edistettiin ja tehtiin tutuksi suurelle yleisölle liitolle tärkeitä asiakokonaisuuksia. Vuoden aikana lähetettiin 25 mediatiedotetta. Koronapandemian vuoksi tehtiin useita uutisia ja kannanottoja, joissa muun muassa ohjattiin ja neuvottiin omaa kohderyhmää koronaan liittyvissä asioissa. Toimittajayhteydenotot lisääntyivät lähes kolmanneksella.

Verkostoituminen

Yhteistyö eri järjestö- ja viranomastoimijoiden kanssa on merkityksellinen osa liiton toimintaa. Keskeisinä verkostoina ovat sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kattojärjestö SOSTE ja eduskunnan astma- ja allergiaverkosto.

Keskeisiä teemoja verkostoyhteistyössä olivat muun muassa kansallinen allergiaohjelma, harvinaisten sairauksien kansallinen ohjelma, pitkäaikaissairauden aiheuttamat kustannukset ja pakkaamattomien ruoka-ainetuotteiden allergenit.

Yhtenä näkyvänä esimerkkinä yhteistyöstä tuotettiin maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston, Mara ry:n ja Vähittäistavarakaupan kanssa juliste muistutukseksi ravitsemusalan ammattilaisille allergeenejä ja intoleransseja sisältävistä ainesosista. Saman yhteistyön tuloksena tuotettiin artikkeleita ammattilaislehtiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kasvokkaiset tapaamiset jäivät käytännössä tekemättä koronatilanteen vuoksi.

Liitto osallistui kahden eri sairaanhoitopiiriin (HUS, KYS) urtikaria-hoitopolkujen suunnitteluun yhteistyössä sairaaloiden henkilökunnan ja lääkeyhtiön kanssa.

Yhteistyöverkostot ja työryhmiin osallistuminen v. 2020:

- SOSTE - Suomen Sosiaali ja Terveys ry:n jäsen
- POTKA, potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkosto (SOSTE)
- Harvinaiset-verkosto, johtoryhmän jäsenyys
- Yhteistyö maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston, Mara ry:n ja Päivittäistavarakauppa ry:n kanssa
- Yhteistyö ns. IMID-järjestöjen kanssa (Crohn ja Colitis ry, Suomen Reumaliitto ry, Psoriasisliitto ry)
- Harvinaisten sairauksien asiantuntijatyöryhmä (THL)
- Potilaat mukaan -hankkeen ohjausryhmä (Duodecim)
- Savuton Suomi -työryhmä (Suomen ASH ry)
- Kansallinen sisäilma ja terveys ohjelman ohjausryhmä ja sihteeri (THL)
- Astma- ja allergiahoitajien hallitus
- Eläinavusteisen opetustyön ohjausryhmä (opetushallitus)
- Soveltava liikunta, Soveli
- Kokemustoimintaverkosto
- Yhteistyö Iho- ja allergiasairaalan ERN Skin -yksikön kanssa oli tauolla koronapandemian vuoksi.

Keskeisimmät kansainväliset yhteistyötahot olivat:

- EFA (European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations)
- NAO (Nordiska Astma Allergiorganisationen)
- GAAPP (Global Allergy and Asthma Patient Platform)
- EURORDIS (European Organisation for Rare Diseases)

Säädöstyön seuraaminen ja siihen vaikuttaminen

Liitto seuraa kansallista lainsäädäntövalmistelua ja tekee lausuntoja lakiehdotuksiin. Lisäksi osallistutaan oman alan kansainvälisten järjestöjen toimintaan tuomalla esiin suomalaista ja pohjoismaista näkökulmaa kansainväliseen edunvalvontaan.

Liitto antoi viisi lausuntoa lakiehdotuksiin tai viranomaissuosituksiin. Annettiin lausunto muun muassa hallituksen esitykseen sote-uudistuksesta ja luonnokseen korkeakouluopiskelijoiden ruokailusuosituksista. Lisäksi annettiin 8 muuta kannanottoa.

Allergiatunnus

Allergiatunnus on Allergia-, iho- ja astmaliiton myöntämä osoitus tuotteiden ja palveluiden turvallisuudesta. Allergiatunnuksen saanut tuote täyttää tarkat tuotekohtaiset vaatimuskriteerit, eikä sisällä hajuaineita tai muita yleisesti ärsyttäviä tai herkistäviä aineita.

Liitto myöntää Allergiatunnusta osoituksena tuotteiden ja palveluiden turvallisuudesta. Vuoden aikana tunnus myönnettiin 151 uudelle tuotteelle tai palvelulle. Vuosittain Allergiatunnus-tuotteita tai -palveluita on noin 700-800.

4. Viestintä

Monikanavaisen viestinnän avulla välitetään tietoa allergiaa, astmaa ja ihotautia sairastavien sekä palovamman kokeneiden hyvinvointia tukevista asioista. Samalla tehdään tunnetuksi ja näkyväksi liiton toimintaa ja asiantuntijuutta.

Allergia, Iho & Astma -lehti

Allergia, Iho & Astma -lehti ilmestyi neljä kertaa. Sen painosmäärä oli 27 500-30 000 kappaletta. Painosmäärää pienennettiin, koska lehteä ei voitu koronapandemian vuoksi jakaa messuilla ja tapahtumissa.

Lehti lähetettiin jäsenetuna kaikille jäsenille ja noin 5 500 lääkärille. Lehdessä on tietoa allergioista, ihon sairauksista, astmasta, palovammoista ja yleisestä hyvinvoinnista. Lisäksi siinä esitellään liiton ja yhdistysten toimintaa sekä sairastavien ja vapaaehtoisten omia kokemuksia.

Lehden lisäksi toimitettiin verkkolehteä (www.allergiaihojaastmalehti.fi). Sen artikkeleita jaettiin liiton ja lehden sosiaalisen median kanavien välityksellä.

Mediayhteistyö

Vuoden aikana lähetettiin 25 mediatiedotetta eri toimittajille ja median edustajille. Mediatiedotteiden määrässä on mukana myös instituutin tuottamat mediatiedotteet. Tiedotteiden avaamisprosentti pysyi hyvänä (19 %).

Mediaosumien määrä väheni noin kolmanneksella. Tämä saattaa osin selittyä sillä, että vuonna 2019 panostettiin viestintään liiton 50-vuotisjuhlavuoden vuoksi.

	2019	2020	muutos %
Mediatiedotteet	25	25	0
Toimittajayhteydenotot	195	250	+28 %
Mediaosumat	980	766	-27 %
Tiedotteiden avausprosentti	19	19	0

Oppaat

Kokonaismäärä. Tehtiin kaksi uutta opasta ruotsiksi (anafylaksia ja käsi-ihottuma). Lisäksi tehtiin kaksi uutta esitettä. Vanhoista oppaista otettiin uusintapainoksia. Painosmäärä oli yhteensä 44 000 kappaletta.

Liitosta on saatavilla kaiken kaikkiaan 20 painettua opasta. Kaikki löytyvät myös pdf-versioina liiton verkkosivuilta.

Kampanjat ja teemapäivät

Vuoden aikana järjestettiin 2 kampanjaa ja 8 teemapäivää. Osa suunnitelluista teemapäivistä jäi toteutumatta pääosin koronan vuoksi. Molemmille kampanjaviikoille tuotettiin yhdistysten järjestämien yleisötilaisuuksien tueksi videoluentoja ja ohjevideoita sekä kampanjajulisteet. Koronan vuoksi tilaisuuksia ei pystytty järjestämään suunnitelman mukaan.

Allergiaviikko järjestettiin 23.-29.3. teemalla Allerginen ilmastomuutokselle. Kampanja sai 1,4 miljoonaa näyttökertaa sosiaalisessa mediassa ja verkossa. Videot (liveluennot ja siitepölyvideo) tavoittivat noin 17 400 ihmistä Facebookissa. Kampanjasivuille vierailtiin 1 500 kertaa.

Ihoviikko järjestettiin 9.-15.11. Sen teemana oli: Jokainen iho saa olla ja näkyä. Kampanjan verkkosivuilla vierailtiin runsas 4 000 kertaa.

Allergiaviikko, Ihoviikko, 112-päivä, Harvinaisten sairauksien päivä, lääkehoidonpäivä, Urtikariapäivä, Unelmien liikuntapäivä, Luonnon päivä, Atopiapäivä ja Vapaaehtoisten päivä.

Verkkoviestintä ja sosiaalinen media

Allergia.fi-verkkosivuston sisällöntuotantoa vahvistettiin. Tuotettiin uutta materiaalia esimerkiksi kurseista, arjen kemikaaleista, liikuntatoiminnasta ja liitossa tehdyistä kyselyistä.

Sivuston navigaatorakennetta selkeytettiin. Sivuston saavutettavuutta kehitettiin edelleen. Muun muassa sivuston linkit, navigaatiovalikot ja kuvien vaihtoehtoiset tekstit päivitettiin vastaamaan saavutettavuusvaatimuksia.

Allergia.fi-sivustolla vieraili yhteensä noin 1 265 000 käyttäjää. Istuntoja kertyi yhteensä noin 1 553 000. Vajaa 70 % vierailijoista käytti mobiili- tai tablettilaitteita.

Liitolla on käytössä viisi somekanavaa:	Seuraajat / tilaajat	Lisäys %
Facebook, Allergia-, iho- ja astmaliitto	13 668	19 %
Facebook, Harvinaiset ihosairaudet	991	11 %
Twitter, Allergia Iho Astma	3 692	4 %
Instagram, Allergia-, Iho- ja Astmaliitto	4 053	14 %
YouTube, Allergia-, iho- ja astmaliitto	301	57 %

5. Neuvonta ja koulutus

Neuvonta

Liitosta saa matalalla kynnyksellä neuvontaa ja ohjausta allergioista, astmasta ja ihosairauksista. Neuvontaa annetaan sairauksista, niiden hoidosta sekä sairauden kanssa pärjäämisestä ja arjen sujumisesta. Vuoden aikana neuvonnan puhelinnumeron ylimääräinen maksu poistettiin.

Allergia- ja astma- sekä sosiaaliturvaneuvontaa annettiin yhteensä 1 078 kertaa puhelimella ja sähköpostilla.

Allergia, iho- ja astmaneuvo

- 640 puhelua
- 329 sähköpostia

Sosiaaliturvaneuvontaa

- 109 puhelua ja sähköpostia

Neuvonnoista neljännes käsitteli koronaa. Verrattuna edelliseen vuoteen neuvontojen määrä kasvoi 36 prosentilla. Loppukeväällä neuvonta-aikoja lisättiin vastaamaan koronapandemian aiheuttanutta kasvavaa kysyntää.

Koulutus terveydenhuollon ammattilaisille (Suomen Allergiaterveys Oy)

Liitto järjesti 10 maksullista koulutusta terveydenhuollon ammattilaisille. Kolme koulutuksesta järjestettiin kasvokkain, kolme verkossa ja loput hybridimuotoisina. Osallistujia oli yhteensä 175 henkilöä sekä yhdessä verkkokoulutuksessa neljä alle 10 hengen ryhmää. Suunnitelluista koulutuksista peruttiin yksi.

6. Kurssit

Liitto järjestää kurseja avo- ja laitospuolitoisena sekä verkkokursseina. Kurssit tarjoavat tietoa sairaudesta ja sen hoidosta, tukea omahoitoon sekä mahdollisuuden vertaistukeen. Kurssit kohdennetaan eri sairaus- ja ikäryhmille. Lisäksi järjestetään teemallisia kurseja. Kotimaan kurssien lisäksi järjestetään kurseja Kanariansaarilla. Kurssien sisältö koostuu muun muassa asiantuntija-alustuksista, ryhmäkeskusteluista ja toiminnallisista ryhmistä.

Kurssien avulla pyritään tukemaan osallistuneiden elämänlaatua sekä työ- ja toimintakykyä.

Vuosi 2020 oli myös kurssityössä poikkeusvuosi. Koronapandemian vuoksi kurseja peruttiin, kurssien ajankohtaa siirrettiin, panostettiin verkkokursseihin ja osallistujamääriä supistettiin. Vuoden aikana rahoittaja myös linjasi, että sopeutumisvalmennuskäsite poistuu STEA-rahoitteisesta toiminnasta. Kurseista alettiin käyttää nimitystä ammatillisesti ohjattu ryhmätoiminta. Lisäksi saatiin tieto, että ulkomailla toteutettavaa kurssitoimintaa ei enää vuoden 2021 jälkeen rahoitettaisi STEAn tuella.

Kotimaassa järjestettiin vuoden aikana yhteensä 22 kurssia, joilla oli osallistujia yhteensä 331.

Kanariansaarilla järjestettiin alkuvuodesta kaksi kurssia, joiden alku- ja jälkijaksot pidettiin Suomessa. Kurseille osallistui 40 henkilöä. Toinen kurseista oli poikkeuskurssi, koska kurssin puolesta välissä kohdamaa Espanja siirtyi poikkeustilaan. Kaksi syksyn kurssia peruttiin. Neljästä kotimaassa pidettävästä jälkijaksosta kaksi järjestettiin verkkokurssina. Yksi jälkijakso saatiin järjestettyä kolme kuukautta suunniteltua myöhemmin. Vuoden 2019 kahden kurssin jälkijaksot järjestettiin myös vuoden 2020 puolella.

Kurssit	Määrä	Osallistujat
Aikuisten kurssit	6	43
Lapsiperheiden kurssit	3	61
Avomuotoiset kurssit	1	4
Verkkokurssit	12	223
Aurinkopainotteiset kurssit	2	40
Yhteensä	24	371

Muutokset kotimaan kurssisuunnitelmaan:

Koronan vuoksi perutut kurssit
Ihosairaudet, yli 60-vuotiaat
Ihon sairaudet-kurssi, lapsiperheet (Kela)
Allergia ja/tai astma, lapsiperheet (kouluikäiset)
Atooppinen ihottuma, lapsiperheet
Allergia ja/tai astma, lapsiperheet (alle kouluikäiset)
Astma, allergia ja/tai ihosairaudet, nuoret

Koronan vuoksi keväältä syksyille siirretyt kurssit
Prurigo nodularis, aikuiset
Ruoka-allergia, lapsiperheet
Hyvinvointia astmatikoille ja allergikoille, aikuiset (yhteistyössä pääkaupunkiseudun Allergia- ja astmayhdistysten kanssa)
Jäkälöitymisihosairaus, aikuiset naiset

Kurssit, jotka peruttiin vähäisen hakijamäärän vuoksi
Urtikaria, aikuiset
Palovammat-verkkokurssi
Ihon sairaudet, lapsiperheet (Kela)

Muut muutokset	
Astma-verkkokurssi	Kysynnän vuoksi kurssia aikaistettiin. Suuren hakijamäärän vuoksi yhden kurssin sijaan järjestettiin kolme verkkokurssia.
Astma, aikuiset	Peruttiin, koska syksyille siirrettiin keväältä peruuntuneita kursseja. Keväällä astmatikoille järjestettiin kolme verkkokurssia.
Ruoka-allergia, lapsiperheet	Peruttiin, koska syksyille siirrettiin keväältä peruuntuneita kursseja.
Ihosairaudet, lapsiperheet	Kurssi muutettiin Atooppinen ihottuma, lapsiperheet -kurssiksi.
Käsi-ihottuma-verkkokurssi	Koronan ja siitä aiheutuneen jatkuvan käsien pesun vuoksi kurssi siirrettiin keväälle.
Alopecia, lapsiperheet	Siirrettiin keväälle 2021 koronan vuoksi.

Kesältä peruuntuneiden allergia ja astma -kurssien vuoksi elokuussa järjestettiin kahden viikon Allergia ja/tai astma-verkkokurssi lapsiperheille. Syksyllä kasvokkain pidettyjen lapsiperheiden ja aikuisten kurssien osallistujamäärää piti pienentää koronan vuoksi.

”Hienoja ja monipuolisia aiheita, uusia ajatuksia heräsi paljon ja hyviä vinkkejä sai ja sitä vertaistukea, että ei ole omasta osaamattomuudesta johtuvaa sairauden kanssa taistelu.”

7. Tutkimus

Liiton tutkimustoiminnasta vastaa Imatralla toimiva Etelä-Karjalan Allergia- ja ympäristöinstituutti. Instituutin tehtävä on lisätä kohderyhmien ymmärrystä luonnon monimuotoisuuden, elinympäristön ja omien valintojen merkityksestä terveyden ja hyvinvoinnin tukena.

Eryteisesti tuotetaan ja kerätään tietoa allergioiden, astman sekä atooppisen ihottuman ja muiden ihosairauksien yhteydestä ympäristöön.

Koronapandemia vaikutti yleisötapahtumien järjestämiseen. Muun muassa lapsille suunnattuja tapahtumia pystyttiin järjestämään vain yksi. Toisaalta verkkoon siirrytyissä tapahtumissa oli keskimäärin enemmän osallistujia kuin kasvokkain toteutetuissa tapahtumissa.

Vuoden aikana tuotettiin 53 julkaisua, joihin sisältyvät tutkimukset, selvitykset, artikkelit, sanomalehtijutut, mielipidejutut sekä jutut liiton lehteen ja verkkosivuille. Tuotettiin sisältö myös 12 liiton mediatiedotteeseen. Lisäksi tehtiin 6 luontoaiheista videota.

Tehdyt tutkimukset ja selvitykset:

- Allergian ja astman kansantaloudelliset vaikutukset -tilastoanalyysi
- Allergiaohjelman aikana tehtyjen kyselytutkimusten yhteenveto
- Allergisen hyvä arki -väestökysely
- Jäsenistön koronakyselyn yhteenveto ja raportti

Mediayhteydenottoja oli yhteensä 63 kappaletta. Niistä 44 oli haastatteluja. Yhteydenottojen aiheina olivat luontoterveys ja aiheet liittyen ihmisen luontosuhteeseen sekä arjen kemikaalitieto.

Pidettiin 14 verkkoluentoa, joissa oli yhteensä 970. Osallistuttiin asiantuntijana muihin tapahtumiin, muun muassa luontoliikkujat-hankkeen kansallispuistoretkiin. Muissa tapahtumissa oli 250 osallistujaa.

Annettiin neuvontaa 279 kertaa. Noin kolmannes neuvonnoista kohdentui arjen kemikaaleihin liittyviin huoliin ja kysymyksiin. Oltiin asiantuntijana Yleisradion tuottamassa luontodokumentissa.

Lähetettiin kaksi sähköistä tiedotetta yhdistyksille. Niissä muun muassa avattiin tutkittua tietoa allergioista ja ympäristöstä käytännönläheisessä muodossa. Koronapandemia vaikutti muuhun yhteistyöhön yhdistysten kanssa: suunnitelluista 20 yhteistyötapahtumasta toteutui vain 2.

Siitepölyseuranta toteutettiin kaksi kertaa viikossa maalissyyskuun aikana. Siitepölytiedotusta tehtiin monikanavaisesti. Verkkosivuilta haettiin tietoa siitepölyallergiasta 449 000 kertaa. Sivustolla annetun palautteen (N = 63) siitepölytiedottamisen koetaan olevan hyödyllistä.

Osallistuttiin kuuden asiantuntijaryhmän ja yhden ohjausryhmän toimintaan:

- Kansallisen allergiaohjelman sihteeristö
- Lääketutkimusneuvottelukunta (Lääketeollisuus ry)
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK)
- Maakunnan luontoryhmä (Etelä-Karjalan liitto)
- Hyönteistensuojelun neuvottelukunta (Suomen ympäristökeskus)
- Lajitietokeskuksen havainnot, seurannat ja kartoitukset -työryhmä (Luonnontieteellinen keskusmuseo).
- Saimaan ympäristö- ja tiedekasvatuksen tuki ry:n Menestys-hanke, ohjausryhmä

8. Kehittäminen ja hankkeet

Kehittämistoiminta

Liiton kehittämistoiminnan tehtävänä on koordinoida ja vahvistaa seuranta sekä arvioida seurannalla kerätyn tiedon ja kokemuksen hyödyntämistä liiton toiminnassa. Tarkoitus on tuottaa tietoa ja lisätä osaamista allergiaa, ihotautia ja astmaa sairastavien sekä palovamman kokeneiden elämän tueksi. Lisäksi kehittämistoiminnalla vahvistetaan edunvalvontaa ja vaikuttamistoimintaa.

Liiton oman toiminnan seuranta on vahvistettu vuoden 2020 aikana. Liitossa tehtiin aktiivista sosiaali- ja terveydenhuollon kentän seuranta. Seurannan tuloksia arvioidaan säännöllisesti henkilökunnan palaverissa. Henkilöstön kehittämispäivät pidetään kahdesti vuodessa. Niissä käsitellään ajankohtaisia työntekemiseen ja toimintojen sisältöihin liittyviä asioita. Erityisesti painotetaan toiminnan läpinäkyvyyden parantamista ja sen tulosten ja vaikutusten arvioinnin kehittämistä.

Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään toiminnasta saatua palautetta. Yhdistyksille ja jäsenille tehdään kyselyitä.

Eri toimintoihin on perustettu viisi asiakastyöryhmää, joita hyödynnetään toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Ryhmiä hyödynnetään muun muassa liiton edunvalvonnallisten asioiden valmistelussa. Ryhmät työskentelivät tapaamisten lisäksi omissa Facebook-ryhmissään.

Kyselyt

Liitossa tehtiin neljä kyselyä, yksi yhteistyössä kolmen muun järjestön kanssa. Yhteenvedot kyselyiden tuloksista löytyy liiton verkkosivuilla.

- Hereditääristä angioödemaa sairastavat (n = 31 + 10 haastateltavaa)
- Astmaa sairastavat (n = 1 858)
- Koronan vaikutukset allergiaa, ihotautia ja astmaa sairastavien arkeen ja palveluiden saatavuuteen (n = 1 750)
- Pitkäaikaissairauksien vaikutukset työelämässä (n = 3 818), neljän järjestön yhteinen kysely

Liikuntatoiminta

Liitto edistää allergiaa, astmaa ja erilaisia ihotauteja sairastavien sekä palovamman kokeneiden henkilöiden liikuntaharrastusta. Liitto tukee paikallisyhdistysten liikuntatoimintaa jakamalla ajankohtaista tietoa liikunnan mahdollisuuksista.

Yhdistysten tukeminen

Järjestettiin yhdistysten liikuntavastaaville kolme verkkokoulutusta. Koulutuksiin osallistui 23 henkeä. Yhteinen viikonloppukoulutus vertais- ja kokemustoimijoiden kanssa siirrettiin myös verkkoon. Siihen osallistui 14 henkeä.

Yhdistysten käyttöön tuotettiin materiaalia (mm. liikunnalliset luontorastit ja tonttupolku). Lisäksi tehtiin liikuntakortti, johon voi kerätä omia liikkumiskertojaan.

Facebookissa järjestettiin 9 kaikille avointa livejumbppaa. Jumbat saivat 13 500 näyttöä. Keväällä toteutettiin Facebookissa Yhdessä liikkeelle -ryhmä, johon osallistui 62 henkeä. Syksyllä toteutettiin myös paikallisia Yhdessä liikkeelle -ryhmiä, Tampereella ja Turussa. Niihin osallistui yhteensä noin 20 henkilöä.

Järjestettiin neljä (Turku, Helsinki, Tampere, Oulu) uintitapahtumaa alopeciaa ja vitiligoa sairastaville. Allergiatalolla järjestettiin kahdeksan kaikille avointa uintitapahtumaa. Tapahtumiin osallistui yhteensä n. 120 henkeä.

Perustettiin liikuntatoiminnan asiakasraati. Kahdeksan hengen raati kokoontui kaksi kertaa.

Liitto osallistui syksyllä HSL:n ja Traficomin järjestämään virtuaaliseen kävelykilometrikisaan. Liiton joukkueen 42 henkilöä käveli yhteensä 6275,9 km kahden kuukauden aikana.

Luontoliikkujat-hanke

Hankkeen avulla vahvistetaan yhdistysten, jäsenten ja kenen tahansa asiasta kiinnostuneen liikkumista luonnossa. Toimintoja pilotoitiin Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla, Kolmannella pilottipaikkakunnalla (Päijät-Häme) tautitilanne esti toiminnan järjestämisen.

Liikuntavastaaville lähetettiin kerran kuussa luontoliikkujat-uutiskirje. Verkossa järjestettiin neljä uusille vapaaehtoisille suunnattua liikuttajakoulutusta. Yksi koulutus järjestettiin kasvokkain. Koulutuksiin osallistui kaikkiaan 52 henkeä.

Järjestettiin luontoliikuntabingo-kampanja, jolla ihmisiä kannustettiin luontoliikunta-aktiiviteettien pariin. Kampanjaan liittyvään kilpailuun osallistui noin 200 henkeä, ja sen Facebook-ryhmään osallistui aktiivisesti noin 200 henkilöä.

Koronan takia moni suunniteltu tapahtuma jäi toteuttamatta. Turussa järjestettiin perheiden ulkoilupäivä yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Tapahtumaan osallistui noin 80 henkilöä.

Suomen luonnon päivänä järjestettiin kolme rinnakkaista luontoliikkujat-retkeä, Vihdissä, Ylöjärvellä ja Kuusamossa. Tapahtumiin osallistui noin 100 henkilöä. Osallistujamäärä jäi odotettua pienemmäksi, todennäköisesti koronan aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

Yhdistysten käyttöön tehtiin hyvinvointirasteja, joita hyödynnettiin 39 ulkoilureitillä eri puolilla Suomea. Yhdistykset olivat tyytyväisiä helposti toteutettavaan malliin, joka toi myös paljon näkyvyyttä paikallisesti.

Luontoliikkujat-hanke on mukana Folkhälsanin Naturkraft-hankkeen ja Suomen Ladun Seikkailevat perheet -hankkeen ohjausryhmissä. Hankkeet osallistuivat SitraLabin koulutusohjelmaan, jossa etsittiin luontopohjaisia ratkaisuja kaupungistumisen ongelmiin. Yhteistyön tuloksena kehitettiin lähiliikuntaan kannustavaa malli, joka saadaan yhdistysten käyttöön vuoden 2021 aikana.

Terve askel luontoon -hanke

Allergia-, iho- ja astmaliiton ja WWF Suomen yhteisen kolmevuotisen hankkeen viimeinen vuosi oli 2019. Säästyneen rahan ansiosta toiminta pystyttiin jatkamaan myös vuoden 2020 puolella.

Hankkeen tavoitteena oli lisätä luontoliikuntaa, turvata luonnon monimuotoisuutta sekä vakiinnuttaa luontotoiminta osaksi Allergia-, iho- ja astmaliiton toimintaa.

Talkoovetäjäkoulutuksia järjestettiin verkossa neljä. Osallistujia oli 184 henkilöä. Koulutuksissa kerrottiin muun muassa maanomistajien selvittelystä, vieraslajijätteen hävittämisestä ja talkoolaisten motivoinnista. Lisäksi vetäjille järjestettiin verkossa suunnitteluilta ja talkookauden lopetustilaisuus.

Muutamana tunnin kestäneisiin ja eri puolilla Suomea pidettyihin vieraslajitalkoisiin osallistui 248 henkilöä, eniten koko hankkeen aikana.

Järjestettiin viisi kaikille avointa sieniretkeä. Niihin osallistui yhteensä 75 retkeilijää. Osallistuttiin Nuuksiossa nuotiopaikkatalkoiisiin, joissa siivottiin laittomia nuotiopaikkoja. Osallistujia oli noin 100.

Hankkeessa tuotetut Vieraslajiopas ja Nuorten vieraslajitalkoo-opas päivitettiin ja käännettiin ruotsiksi.

Hankkeen sivuille luotiin omatoimitalkookohdelista, jossa on kohde- ja kaupunkikohtaiset opastukset vieraslajien torjuntaan. Näin omatoimisen vieraslajien torjunnan kynnystä pyrittiin madaltamaan.

“Osallistuminen oli helppoa eikä tullut tunne, että olisi pitänyt olla "vanha tekijä" -lisää tällaista toimintaa!”

Liittohallitus 2020

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Ahti Karttunen, puheenjohtaja	Riikka Åstrand
Oula Wichmann, varapuheenjohtaja	Kyösti Vesterinen
Ilpo Hakula	Paavo Voutilainen
Olli Kerola	Tiina Laatikainen
Eila Kohonen	Arto Ojala
Pirjo Paajanen	Raimo Viiansuo
Taru Åkerfelt	Silja Lindqvist
Marja-Leena Kärkkäinen	Pasi Holopainen

Henkilökunta

Airola Mira
Arokanto Katariina
Bertula Kia (31.12.2020 työsuhde päättyi)
Eklöf Kaisu
Hakamäki Reetta
Hastell, Tuire (31.1.2020 jäänyt eläkkeelle)
Heikkinen Risto
Hellemaa Paula
Hyvärinen Taina
Jantunen Juha
Kabata Annika
Kinnunen Erja
Koskela Suvi (1.12.2020 työsuhde päättyi)
Krappe Maija (31.12.2020 jäänyt eläkkeelle)
Launis Teija
Lehtomäki Paula
Loikkanen Aino
Malmros Niki
Myllymaa Anna
Pajunen Sirpa
Parkkonen Jenni (30.9.2020 työsuhde päättyi)
Peuralinna Heli
Pohjalainen Seija (28.2.2020 jäänyt eläkkeelle)
Saarinen Kimmo
Sauliala Anu
Toikko Kaisa
Tähtinen Marjo
Vainikka Hannele (29.2.2020 määräaikainen työsuhde)
Valkonen Viivi (31.12.2020 määräaikainen työsuhde)
Vitikainen Tiina
Vuorenmaa Anne